

Štev. 7. Leto 6.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Prava in resnična strokovna organizacija.

Ali se organizira železničar — nameščenec in delavec — zato, da pomaga sam sebe tlačiti in za nos voditi, ali zato, da si zboljšuje svoj položaj? —

Čudno je to vprašanje, ki smo ga tu postavili. Vsak, ki ga bo prečital, bo takoj znal pravilno odgovoriti, da se organiziramo zato, da si zboljšamo svoj položaj. In vemo, da se bo vprašal morda celo, zakaj taka neumnost vprašanja?

V tem našem članku bomo, kolikor nam prostor dopušča, v glavnih potezah pokazali, da je to vprašanje, dasi res enostavno in navadno, med nekaterimi železničarji vseeno zelo težko in nerazumljivo.

In tistim železničarjem, katerim je odgovor na to vprašanje težak, so gospodje višji železničarji naredili tudi železničar. organizacijo, takozvano »Udruženje nac. železničarjev«, ali kratko, kakor jo poznamo v Sloveniji, »Zvezo« in »Zvezarje«.

In ta »Zveza« vihti kopje in grmi na vse grlo v svojem »Jugoslovanskem železničarju« proti mnogim zboljšanjem železničarskega osobja (nižjega osobja), proti izvrševanju zakonov, ki nudijo železničarskemu osobju zaščito, zboljšanje, človeško dostojanstvo itd.

Mi se sicer neradi bavimo s takimi »vulkanskimi izbruhi«, ker se v splošnem ne izplača. Vendar zadnje čase so ti »izbruhi« nekoliko preveč značilni.

Radi zahteve »Ujedinj. Saveza železničarjev Jugoslavije«, da se naj izvaja zakon o zaščiti delavcev tudi za železničarje (nižje kategorije, ki potrebujejo zaščito), posebno kar se tiče aktualnega vprašanja volitev delavskih zaupnikov, se je vodstvo »Zvezarjev« razburilo in je zakričalo, da je to neumnost.

Neumnost je, da bi tudi nameščenci volili zaupnike, češ, »časi so preresni«.

Res, časi so preresni. Zato imajo voditelji »Zvezarjev«, višja gospoda, prav. železničar, delavec in nameščenec, garaj, trpi, pusti se šikanirati, zakon naj te ne briga, ker... časi so preresni. Železničar, imel si nekoč — ni še tako dolgo — **personalno komisijo**, kjer si imel svoje zaupnike, da si imel tako zaščito. Ne vemo, ali se bo posrečilo voditeljem »Zvezarjev« prepričati javnost, da je danes položaj osobja **boljši** kakor je bil tedaj, ko je osobje imelo personalne komisije. Ne vemo, ali se jim bo posrečilo prepričati javnost, da ima **sedaj** osobje več zaščite in pravice, kakor jih je imelo tiste dni, ko je imelo svoje personalne komisije.

Delavski zaupniki se po zakonu o zaščiti delavcev na železnici ne smejo upeljati — zahteva Zveza. Smejo eventuelno — to zveza še dovoli — biti taki zaupniki, kakor jih določa Delavski pravilnik. Torej delavski zaupniki brez zakonite zaščite, ki se jih lahko prestavi, odpusti itd., kakor bo pač uprava železnice videla za sebe ugodnejše. In ker mi, »savezarji«, zahtevamo, da se mora zakon o zaščiti delavcev izpolnjevati tudi na železnici, ker člen 1. to jasno zahteva, uganjamo neumnosti.

Mi Savezarji hočemo zaščito delavcev in hočemo, da se izvaja zakon **tudi tam**, kjer Zvezarjem ni ljubo. In zato, ker to zahtevamo, pravijo Zvezarji, da smo izdajalci.

Vas trpini-železničarji pa vprašamo: Ali je izdajalec tisti, ki hoče, da si ti strojevodja, kurjač, premikač, kretnik, skladiščnik, sprevodnik, de-

lavec-profesijonist izvoliš zaupnika, ki bi te zagovarjal in ki bi bil po zakonu zaščiten, da ga uprava ne more premestiti in odpustiti?

Ali je tisti izdajalec, ki zahteva, da se izvaja zakon o zaščiti delavcev tudi za prometne delavce, zakon, o katerem je dejal sam minister socialne politike in narodnega zdravja,

»da ni donešeno nobeno rešenje, da bi se državno saobračajno osobje izvzelo od zaščite po Zakonu o zaščiti delavcev in da ne postoji zato nikakšna potreba, niti za to ne obstoji zakonska možnost, ker se zakon o zaščiti delavcev, kakor se to jasno vidi iz § 1 tega zakona, razteza tudi na državna saobračajna podjetja in s tem tudi na osobje v teh podjetjih.« (Br. 78, 26. I. 1931.)

Kr. banska uprava je dala železniški upravi nalog z odloki VI. N: 3406/1, VI. 3276/1 in VI. 3277/1 itd., da mora sestaviti imenik in razpisati volitve delavskih zaupnikov. Železniška uprava je ponekod ignorirala odloke kr. banske uprave, ignorira zakon o zaščiti delavcev, in to se zvezarjem dopade. Določba delavskega pravilnika, ki ga je izdalo ministrstvo saobračaja, ki je naravnost nasprotna § 1 zakona o zaščiti delavcev, ter je, kajpada, neugodna in so taki zaupniki brez zakonite zaščite. Zvezarji pa zahtevajo, da obvelja določba delavskega pravilnika in ne zakona o zaščiti delavcev. In vendar — zakon o zaščiti delavcev je zakon, a določba kakšnega pravilnika zakona ne more rušiti in če kdo to hoče tako razumeti določbo delavskega pravilnika, ta je protidraven. To povdarjamo.

Naš »Savez« stoji z vso odločnostjo na stališču, da mora stati naša narodna država, naša Jugoslavija, vzvišeno nad raznimi kričarji in če treba, z energično roko vsako podcenjevanje in ignoriranje zakonov, ki jih je podpisal vladar, ščititi in izvajati, pa če je to komu po godu ali ne.

Zato, upamo vsaj, nismo »izdajalci«, kot nas titulirajo zvezarji!

In prepričani smo, da bo sleherni pošten in resen železničar rekel, da je Savez edini pravi zastopnik železničarskih delavskih interesov. A izdajalec interesov državnega prometnega osobja je tisti, ki hoče, da bo osobje na milost in nemilost izročeno delodajalcu.

Poglejmo še eno.

Obstojalo je mariborsko podporno društvo. To je socialna, humanitarna ustanova. Ustanovili so jo železničarji. Ustanovili so jo kot samopomoč, ki naj pomaga v tistih bridkih, žalostnih dneh, ko družino zadene najhujše, ko ji smrt ugrabi hranitelja, očeta, moža. Ustanovili so jo zato, da poskuša vsaj nekoliko obrišati grenke solze žene-matere, solze otročičev, plakajočih pri mrtvem očetu, pri zabiti krsti, ki krije očeta, pri nastalem grobu, v katerem spi dragi oče, ljubljani mož, nenadomestljivi hranitelj. Od svojih plač in mezd so vlagali v to društvo denar, od ust si pritrgovali skromne zneske, da vsaj za prvo silo zavarujejo svoje drage pred krutim udarcem pomanjkanja.

Ali — nacionalnim železničarjem uprava tega društva ni ugajala. Na pritožbo nac. železničarjev — zvezarjev pod vodstvom g. Tumpeja — je bilo to društvo razpuščeno. Postavljen je bil komisariat ter na podlagi raznih ovadb dvignjeno sodno zasledovanje vzvišenih ustanoviteljev tega humanitarnega podpornega društva.

Možje, ki poleg svoje službe, ki poleg svoje skrbi za svojo družino še čutijo v sebi stremenje in skrb, pomagati vsem sotrpinom in ustvariti skupno z njimi nekaj koristnega in dobrega, taki možje so lahko v ponos delavstvu in vsem poštenim ljudem. Kajti čutiti v sebi solidarnost, čutiti v sebi moč, ustvariti iz skromnih sredstev skupno ustanovo, ki bo lajšala bedo, brisala solze, pomagala vsem, ki so člani, to je vzvišenost značaja. Glejte, pa so šli in zlomili to društvo in ustanovitelje in upravnike, katerim so dali zaupnico člani društva, ter jih še ovadili sodišču in povzročili preiskavo, kakor da bi bili zločinci. V društvo se ne sme sprejeti nobenega novega člana več. Dne 11. maja 1931 potečeta dve leti, odkar je bilo društvo razpuščeno. Koliko članov je umrlo med tem, katerim se je morala izplačati posmrtnina. In koliko jih bo med tem že umrlo. Denar se bo izčrpaval, a novih dohodkov ne bo, ker se novih članov ne sme sprejemati, kar še enkrat povdarjamo. Društvo mora propasti na tak način. Kdo bo tu prizadetim železničarjem-članom, ki so dolga leta plačevali in si od ust pritrgovali, da so plačevali članarino, plačal posmrtnino?

Mi Savezarji smo pokrenili akcijo, da se razpišejo volitve po **proporčnem** sistemu in da se skliče skupščina izvoljenih delegatov, da se naj po **proporčnem** sistemu izvoli odbor, da pride tako društvo v roke onim, ki dobi od članstva zaupnico. Z nami, savezarji, vred so istotako zahtevale tudi ostale organizacije (Prometna zveza, Udruženje žel. činovnika, Društvo »Strojevodij«, Društvo »Kurjačev«), da se naj že enkrat poslovanje podpornega društva spravi v normalno stanje.

Ali kaj so naredili »Zvezarji«?

Evo! V svojem »Jugoslovanskem železničarju« so napisali:

Zbiranje podpisov.

Za vlogo na gospoda bana radi »Podpornega društva Maribor« so zbirali v službenem času podpise naslednji: v Celju: skladiščnik Dolcher; v Mariboru: v kurilnici Maribor: strojevodja Bibič Matej in kotlar Kos Anton, kakor tudi Finkst Ivan; v delavnici Maribor: ključavničarja Dvoržak Herman in Brenčič Leopold; Maribor koroški kolodvor: služitelj Stropnik Franc; Maribor glavni kolodvor: vlakovodja Zmazek Franc, zvančička Bučar Alojzij in Bahun Andrej; v Ljubljani gl. kolodvor: zvančička Remžgar Franc in Oblak Matija.

Torej, zvezarski uradni list je s tem med vrstami povedal: Disciplinirajte te železničarje, ki se drznejo za svoje družine in za sotrpine nastopati proti volji zvezarjev.

Kako se imenujejo takšni tipi? Vi, železničarji, veste, kako se glasi tisti naziv. Spolzek je in gnusen, zato ga nečemo imenovati.

Ponosno pa je železničarsko delavstvo na te svoje sotrpine in može, ki se zavedajo, da so ljudje in da hočejo, da se ščiti zakon, da se ščitijo pravice delavstva v delavskih institucijah.

Zvezarjem je bila dana vsa možnost, da dobe društvo v svoje roke. **Volitve naj odločijo.** Kaj se bati, ako imajo toliko privržencev, kakor trdijo? Kaj se bati, če je večina članov podpornega društva njihovih? Volitve, in društvo je pod njihovo upravo. Ne. Ker vedo, da bi jih železničarji soglasno obsodili, skušajo zavleči rešitev, pa, če je potreba, tudi z denunciacijami.

Ali naj še vprašamo, kaj in kdo je ta klika, ki jo ima buržuazija kot nekake udarne čete proti zahtevam delavcev-železničarjev in nameščen-
cev-železničarjev?

Ne, ni treba. Železničarji boste sami povedali ime te klike.

Pred kratkim je bila skupščina bolniškega fonda. Vsem je znano, in vsak čuti, da je bolniški fond ustanova, ki zavarovanim članom daje možnost, da čuvajo svoje zdravje, da jim v slučaju obolevlosti nudi zdravnika, zdravnika, hranarino in ostale podpore.

Za delavstvo in nameščenstvo državnih železnic je ustanovljen bolniški fond. **Delavstvo in nameščenstvo** plačuje v ta fond svoje prispevke **redno in točno.** Delodajalec pa je s prispevki v vednem zaostanku.

Ni še ta ustanova takšna, kakršna bi morala biti. Ni še v nji pravega hotenja, da bi res bila vir pomoči in podpore uslužbencu in delavcu, ki se zateka k nji. Vendar hočemo mi, savezarji, počasi vse to odstraniti, izboljšati, da postane bolniška blagajna zares ustanova, ki bo nudila svojim članom železničarjem vse potrebne ugodnosti. Porabljamo za to tudi vsa sredstva, da se to čimprej doseže.

Uprava fonda je paritetna, to se pravi, članstvo voli polovico zastopnikov iz svoje srede, a drugo polovico imenuje uprava. (Pretežna večina zastopnikov uprave v raznih direkcijah je imenovana iz vrst zvezarjev.)

Vrhovno oblast nad tem fondom ima danes delodajalec — ministrstvo saobračaja. Zato je tudi naša borba izredno težka, ker sklepi, ki jih sklepa inštanca bolniškega fonda (upravni odbori, skupščine), so veljavni šele takrat, če jih potrdi delodajalec. In dasi je, povdarjamo še enkrat, naš delodajalec v **velikem zaostanku zakonito določenih prispevkov v ta fond**, ima vendar pravico, da odloča, kateri sklepi skupščin in upravnih odborov so veljavni in kateri ne. S tem delavec, dasi mora redno in točno plačevati prispevke, nima besede glede take odločitve.

V naši borbi za zboljšanje položaja delojemalcev v bolniškem stanju, smo na zadnji skupščini v Beogradu stavili veliko predlogov. Med njimi predlog, da se naj plača **bolnemu delavcu hranarina za vse dni v mesecu.** (Okrožni urad že leta in leta hranarino tako izplačuje.)

Stavili smo predlog, da se delavca, ki se ponesreči v službi (da mu zmečka roko, nogo, da zboli itd.), zdravi v bolnici in se njemu oz. družini izplača **cela hranarina.** (Sedaj se odtegne polovico hranarine za bolnico. Kako naj živi potem 4, 5, 6-članska družina s 300—500 Din mesečno.) In kako naj s tako vsotico, s 500 dinarčki, ne gleda ves obupan svoje nedolžne otročičke, ki ga gledajo z žalostnimi, prosečimi očmi, lačni, boječ se prositi za kruh, ko vidijo, da ga nima? Ali tak siromak lahko okreva, ali lahko prenaša svojo nezgodo vsaj znosno? Kdor je videl take prizore in če ima v prsih vsaj malo srca, mora odločno reči, da se to **mora odpraviti.**

Mi smo stavili predlog, da se tiste železničarje, ki so obsojeni na smrt vsled **neozdravljive tuberkuloze, odda v zdravilišče** vsaj za 52 tednov. S tem se pomaga bolniku, ki čuti, da se ga ni pozabilo. S tem se obvaruje tuberkuloze ženo in otroke. Če globlje pomislimo, se naredi velikansko delo tam, kjer se pobija tuberkuloza, ker se naraščaj, mlada življenja ne prepuste zgodnjemu umiranju, nego ga zavaruje, da postanejo krepki in zdravi ljudje.

In še dosti sličnih predlogov smo stavili.

A glavna skupščina, v kateri imajo Zvezarji absolutno večino, je vse te predloge odklonila.

Gospodom je nepojmljivo, da bi se položaj delavca, od katerega jih loči kitajski zid meščanske mentalitete — češ, le dotičnik nekaj pomeni, in le dotičnik je človek, ki nekaj ima in je na položaju — zboljšal.

Odklonili so vse te predloge z motivacijo, da ni na razpolago denarja. Ali takorekoč v isti sapi pa so ti zvezarski gospodje odobrili predlog subotičkih zvezarjev, da se jim da posojilo v znesku pol milijona dinarjev za zidavo dijaškega doma.

Železničarji, ali ni to zasmeh, vržen vam naravnost v obraz?

Železničarji, katera borba je prava:

Ali za celo hranarino, ko se zdravite v bolnici,

za hranarino vse dni v mesecu, za zdravljenje tuberkuloze in slično?

Za zakone, ki so stavljani v interesu celega stanu, zlasti pa najbednejših?

Ali pa borba za zidavo enega dijaškega doma, ki bi mogel nuditi ugodnosti nekaj sinovom gospodov, kateri bi bili v milosti pri Zvezi?

Odgovor na to dajte železničarji sami!

Pokazali smo tri glavne momente dela U. S. Ž. J. in »Zvezarjev«.

I. Delo za zakonito ugodnost, ki si jo je priboril internacionalno organizirani proletarijat po vsem svetu, t. j. pravo koalicije in samobrambe ter za dostojanstvo človeka.

II. Delo za obrambo onih socialnih ustanov, ki jih je ustanovilo delavstvo samo, in ki jih samo vzdržuje in ki bi jih, logično, moralo tudi samo upravljati.

III. Delo v skupnih institucijah delodajalcev in delojemalcev, kjer so paritetne uprave in kjer bi morala

izginiti med delojemalci vsaka, pa bodisi še tako neznatna medsebojna mržnja in nasprotstva, ker morajo zastopati svoje lastne interese, da tako pridobe v teh paritetnih ustanovah v resnici, ne samo na papirju, enake pravice.

Naš »Savez« zahteva izvedbo zakona. Naš »Savez« zahteva striktno izvajanje obstoječe zakonodaje radi socialne zaštite. Naš »Savez« zahteva absolutno samoupravo tam, kjer delavstvo nosi vsa bremena. Naš »Savez« zahteva v paritetnih institucijah, ne oziraje se na levo in desno, ne glede na zamere ali persekucije, da ima delavska pariteta enako odločilno besedo, kakor imenovana delodajalska.

Železničar, iz tega tukaj boš jasno razvidel, kakšen odgovor daš na vprašanje, postavljeno v načelu tega članka. Zaveden železničar ga je že dal. Nezaveden, tisti, ki še verjame, da mu bo ponižnost, hlapčevanje in prilizovanje zboljšalo njegovo žalostno življenje, tisti naj to čita in odgovarja. Senčiti se v dozdnevni milosti delodajalca ali njegovega agenta pomeni, da ne boš občutil toplote solca. Kajti senca, ki te obdaja, to toploto povzije. Tebi ostaja le mraz...

Svoje pravice — stoji zapisano na čelu »Ujedinjenega Železničarja« — bodo uveljavljali železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega in organizirajte se vsi v »Ujedinjenem Savezu Železničarjev Jugoslavije«.

Obleke in klobuke kemično čistiti, barva, pilsira in lika tovarna JOS REICH.

Novi uradniški zakon.

Dne 1. aprila 1931 je bil objavljen v Službenih Novinah »Zakon o uradnikih«, ki velja za vse uradnike in državne uslužbenice, za uslužbenice poštne-brzojavne stroke ter poštne hranilnice.

Za železničarje pa veljajo le odredbe IX. poglavja, ki določajo ustanovitve uradniškega pokojninskega fonda.

Z novim zakonom so nastale sledeče večje izpremembe:

Pri uradnikih so ukinjene dose-danje tri kategorije ter je za vse uradnike brez razlike odredjena ena plačilna lestvica, seveda s tem, da je določeno, kako daleč more napredovati uradnik z gotovo šolsko izobrazbo.

Ukinjena je stanarina, položajne plače, deloma službene doklade ter so primerno povečane draginjske doklade. Pri uradnikih je poleg plače in periodičnih poviškov predvidena še mesečna položajna plača in draginjske doklade, medtem ko pri zvanichnikih in služiteljih ni več predvidena položajna plača. Tudi zvaničniki se več ne dele na dve kategoriji, marveč obstoja za vse enotna plačilna lestvica.

Kot najvišjo pokojnino predvideva uradniški zakon 95 odstotkov zadnje plače, veže pa odstotke pokojnine ne samo na službena leta, ampak tudi na starost uslužbencev.

Uradniški zakon predvideva spremembo v službo z 18. leti starosti in določa, da se za pokojnino že lahko šteje vsa služba po 18. letu starosti.

Napredovanje v grupah je odvisno od izpraznjenega mesta ter so za poedine grupe mesta sistemizirana. Napredovanje v plači ne velja od dneva napredovanja, marveč šele eno leto kasneje. Zvaničnik na pr. ne more napredovati iz III. v II. grupo, odnosno iz II. v I. grupo, ako ni prebil v nižji grupi najmanj devet let.

Ako zvaničnik naknadno pridobi šolsko izobrazbo za uradnika in se ga prevede za uradnika, pride neoziraje se na službena leta le v najnižjo uradniško grupo.

Poseben paragraf predvideva, da državni uslužbenci ne morejo osno-

vati profesionalnih društev brez dovoljenja svojega resornega ministra. Taka društva bodo popolnoma podrejena resornemu ministru ter ne bodo smela vršiti nobenih skupnih akcij brez dovoljenja ministra. Minister bo lahko razpustil upravo društva in postavil komisarja, odnosno bo društva, ki se ne bi pokoravala točno odredbam § 76 zakona, razpustil. (To seveda ne velja za železničarje.)

Zvaničnikom in služiteljem pripada dopust: do 5 let 8 dni, do 15 let 12 dni, do 25 let 20 dni, preko 25 let 30 dni.

Uradnikom pa do 5 let 10 dni, do 15 let 20 dni, do 25 let 30 dni, preko 25 let 40 dni.

Služba uslužbenca prestane med drugim tudi v slučaju, ko dovrši 70. leto starosti. Poseben paragraf določa, da se mora uslužbenca na njegovo lastno prošnjo upokojiti, ako je dovršil v službi 35 efektivnih let ali je star nad 65 let.

Kot osnova za odrejanje pokojnine služi pri uradnikih plača in položajna doklada, ta pa šele po 20 službenih letih. Ako gre v pokoj pred 20 leti, se mu vzame za osnovo le plača.

Za prvih 10 let se računa 50% in za vsako nadaljnjo polovico leta pa po 0.90%. Ako se uslužbenca upokoji, predno je star 50 let ali predno ima dovršenih 30 službenih let, potem se mu pokojnina stopnjuje nižje in sicer: ako še ni dovršil 15 let in ni prekoračil 35 let, se mu da za vsako polovico leta le 0.50% povečanja pokojnine.

Ako še ni dovršil 20 let službe in 40 let starosti, se mu da 0.60%. Ako še ni dovršil 25 let službe in 45 let starosti, se mu da 0.70%. Ako še ni dovršil 30 let službe in ne 50 let starosti, se mu da 0.80%.

Le če ima nad 30 službenih let, odnosno je star nad 50 let, se mu računa povišek pokojnine za vsakega pol leta po 0.90%. Kolikor odstotkov dobi pokojnine, toliko odstotkov dobi tudi draginjske doklade.

Tabela plač je naslednja:

Uradniki										
Skupina	Kategorija	Mesečna plača	Plača se povišuje stopoma na				Mes. polož. doklada	Mesečna draginjska doklada za		
			prvič	drugič	tretjič	četrtič		1. razred	2. razred	3. razred
			Din	Din	Din	Din		Din	Din	Din
I.	—	4000	—	—	—	—	3500	1500	—	—
II.	1	3750	—	—	—	—	3100	1500	1350	—
II.	2	3500	—	—	—	—	2700	1500	1350	—
III.	1	3250	—	—	—	—	2120	1350	1200	1100
III.	2	3000	—	—	—	—	1720	1350	1200	1100
IV.	1	2350	2550	2750	3000	—	1320	1300	1150	1050
IV.	2	1750	1950	2150	2350	—	920	1300	1150	1050
V.	—	1450	1550	1650	1750	—	800	1250	1100	1000
VI.	—	1150	1250	1350	1450	—	650	1200	1050	950
VII.	—	910	970	1030	1090	1150	500	1150	1000	900
VIII.	—	730	790	850	910	—	400	1100	950	850
IX.	—	575	625	675	730	—	300	1050	900	800
X.	—	475	525	575	—	—	200	1000	850	750
Zvaničniki										
I.		600	680	760	840	—	—	925	800	750
II.		440	520	600	—	—	—	900	775	725
III.		280	360	400	—	—	—	875	750	700
Služitelji										
I.		425	485	545	605	—	—	700	650	625
II.		245	305	365	425	—	—	675	625	600

Zvaničniki

I.	600	680	760	840	—	—	925	800	750
II.	440	520	600	—	—	—	900	775	725
III.	280	360	400	—	—	—	875	750	700

Služitelji

I.	425	485	545	605	—	—	700	650	625
II.	245	305	365	425	—	—	675	625	600

Uradniki se uvrste v sledeče nove kategorije:

uradniki III/3 pridejo v 10. skupino;

uradniki III/2 in II/4 pridejo v 9. skupino;

uradniki III/1, II/3 in I/8 pridejo v 8. skupino.

Uradniki z nepopolno srednjo šolsko izobrazbo morejo napredovati največ do zaključno sedme skupine, s srednjo šolsko izobrazbo do

zaključno pete skupine, v višje pa le s fakultetsko izobrazbo. Periodični poviški plače v posamezni skupini se dobe po treh letih efektivno prebitih službe.

Ker ta zakon ne velja za železničarje, ga ne prinašamo v izveščku ter bomo v prihodnji številki le objavili točno besedilo pokojninskih predpisov, ki veljajo tudi za železničarje.

Važno za železničarje.

Tolmačenje pravilnika o voznih ugodnostih.

Generalna direkcija je s posameznimi odloki št. 107.671 in št. 73.710 izdala pojasnila k pravilniku o voznih ugodnostih, iz katerih posnemamo sledeče najvažnejše določbe:

Pravico do ukoričene legitimacije imajo vsi delavci in profesionalisti (ter rodbinski člani), ako imajo tri leta neprekinjene službe na železnici, neoziraje se, če so imenovani stalnim, ali če so še **začasni** delavci.

Prekinjenje službe radi odslužitve kadrovskega roka pri vojakih se ne smatra kot prekinjenje za pridobitev legitimacije, ter ima vsak delavec, tudi če je šel k vojakom, po povratku nazaj pravico do legitimacije, ako ima skupno tri leta vračunljive službe.

Učencem železniških obrtnih šol se čas, ki so ga prebili v šoli na železnici (učna doba) ne računa v triletno dobo za pridobitev legitimacije, ampak se računa samo čas, odkar je po izučitvi nastopil službo na železnici.

Otroci uslužbencev, ki izgube pravico do legitimacije, izgube s tem tudi pravico do vseh voznih ugodnosti, izvzemši pravico do proste vožnje v slučaju postavitve, premeštitve in upokojitve očeta. Zato nimajo pravice vajenci, otroci železniških uslužbencev, ki so prekoračili 18 leto starosti, do stalne brezplačne karte.

Žene železniških uslužbencev, ki ne žive s svojim možem v skupnem gospodinjstvu, nimajo pravice do legitimacije.

Pri naročilih brezplačnih vozovnic za samske hčerke, stare nad 18 let, ki ne zaslužijo več kot Din 500.—, ni treba prilagati drugih dokazilnih listin, kakor legitimacije, ker je že s tem dokazano, da imajo pravico do brezplačne vozovnice.

Kaj je z izplačilom službenih doklad neeksekutivnemu osoblju?

Že dolgo časa se opaža praksa, da se baš v ljubljanski direkciji razni odloki, naredbe in zakoni popolnoma drugače tolmačijo kakor v so-sednji zagrebški direkciji in doslej še nismo mogli konstatirati, nobenega pomembnejšega slučaja, kjer bi se odloki tolmačili bolj ugodno za osoblje, kakor v zagrebški direkciji. Tam dobivajo n. pr. vozopisci kilo-

metražo izplačano v isti višini kot premikalno osoblje; v Ljubljani, kjer bi moral veljati isti pravilnik sporednih primadležnosti, dobe pa le po 40% kilometraže. V zagrebški direkciji izplačujejo službene doklade vsem telegrafistom, skladiščnikom, vozopiscem, strokovnikom itd., v Ljubljani, kjer velja isti zakon, pa vse to osoblje ne dobi službene doklade. Tako bi lahko navedli še več sličnih zgledov, ki mečejo zelo čudno luč na poslovanje ljubljanske direkcije in osoblje tudi vednega sklicevanja na »osporavanje od strane krajevne kontrole, ki ne dovoli izplačila« ne more več smatrati za resno. Čudno se nam zdi, da v času, ko so posamezna ministrstva opetovano izdala odloke in navodila, da se mora vse vloge in prošnje najnujnejše reševati in so postavila rok največ en mesec, da Generalna direkcija v Beogradu kljub vsem tem odlokom še ni mogla rešiti vloge ljubljanske direkcije, ki je službeno zaprosila za principijelno tolmačenje zakona o službenih dokladah, dasi je bila ta vloga ljubljanske direkcije vložena že oktobra 1930 in bo sedaj poteklo že **pol leta**. Dolžnost g. ministra obračaja je, da pozove na odgovor vse one, ki so zakrivali to zavlačenje ter da odredi, da se takoj izda ljubljanski direkciji nalog, da izplača službene doklade vsem onim uslužbencem, ki so v zakonu navedeni, t. j. vsemu skladiščnemu, postajnemu osoblju vozopiscem, svetilničarjem itd. Posebno pa še velja to za **strokovnike v kurilnicah**, ki so danes najtežje prizadeti.

Za izplačilo službenih doklad je izdala ljubljanska železniška direkcija pod št. 12.475/I-31 posebno okrožnico, s katero urejuje izplačilo službenih doklad vsem onim uslužbencem, ki so preje vršili vsaj preko dve leti eksekutivno službo in položili strokovne izpite. Ta okrožnica se glasi:

Štev. 12.475-I-1931.

Vsem službenim edincam!

Glasom določb objave št. 50 od 31. oktobra 1930 in dodatka k tej objavi od 6. novembra 1930 se dodatek na službo po noveli k zakonu o državnem saobračalnem osoblju ni izplačal številnim uslužbencem, ki so pod prejšnjimi upravami sicer vršili eksekutivno službo preko 2 leti v smislu določb zakona o državnem saobračalnem osoblju, a niso mogli dokazati, da so za to službo tudi položili strokovne izpite.

Tega dokaza pa uslužbenci niso mogli doprinesiti vsled tega, ker strokovni izpiti niso v osebnih listinah nikjer zabeleženi.

Uslužbenci nižjih vrst eksekutivne službe pri bivši južni železnici so morali, v smislu instrukcije za šefe stanic bivše južne železnice iz leta 1900. III. del posl. »Izpiti za sluge in delavce« polagati izpit ne sicer komisijonelno in v sedanjem obsegu, vendar pa pred šefom stanice o snovi, katera je bila za dotično stroko predpisana. Iz tega razloga in pa, ker so morali službene edinice o uspehih izpitov bodisi strokovnih ali pa perijodičnih polletnih poročati pristojnemu inšpektoratu, se pri bivši južni železnici strokovnih izpitov ni vpisovalo v službeno polo. Slični postopek glede strokovnih izpitov je bil vpeljan tudi pri bivših M. A. V. železnica.

Da se tem uslužbencem, katerih strokovni izpiti niso zabeleženi v Službenih polah, a so vršili najmanj 2 leti eksekutivno službo oziroma, ako so v tej službi postali nesposobni za njeno izvrševanje ter s tem zadostili določbam § 3 zakona o izpremembi in dopolnitvi zakona o državnem saobračalnem osebju in objave štev. 50-30, zamore nakazati dodatke na službo, naj jim pristojno odeljenje izda potrebna uradna potrdila. Iz teh naj bo razvidno, da so na podlagi predpisov bivše južne železnice, odnosno madžarskih železnic, položili strokovne izpite pred pristojnim šefom edinice iz eksekutivne službe, ki so jo vršili najmanj 2 leti. Tudi je točno označiti čas, kdaj so vršili in kakšno eksekutivno službo so vršili.

Kot podlaga tem potrdilom lahko služijo vpisi in podatki iz službenih listov, pisemne izjave šefov saobračajne službe, šefov edinice ali drugih verodostojnih prič, ter mora biti iz teh objav in podatkov predvsem kakor že navedeno razvidno, da so dotični uslužbenci vršili najmanj 2 leti eksekutivno službo, katero navaja čl. 26 zakona o državnem saobračalnem osebju, oziroma, da so v tej službi postali nesposobni za njeno izvrševanje.

Priče, ki potrdijo vršenje eksekutivne službe in dobo te službe, naj se opozorijo, da jamčijo za istinitost podatkov materialno in kazensko.

Na podlagi omenjenih potrdil, katera bodo izdala pristojna strokovna odeljenja, se bo priznalo dodatke na službo in je nato ta potrdila vložiti ter zabeležiti v službenem listu dotičnega uslužbenca.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1931.

Direktor: Dr. Borko s. r.

Opozorjamo na to okrožnico vse neeksekutivno osebje, ki danes še ne dobi službene doklade, zlasti vse one, ki so službeno doklado za čas od 1. aprila 1930 do 1. novembra 1930 dobili, pa jim je bila potem ukinjena da si v služaju, če so bili dve leti v kaki eksekutivni službi, preskrbe tezađevna potrdila službenega načelnika, odnosno onega, pri kateremu so polagali uporabnostni izpit ter da nato zaprosijo pri svojem strokovnem oddelku za izstavitev v preje citirani okrožnici omenjenega potrdila in izplačilo službene doklade.

Naš savez vodi še dalje intervencije, da se končoveljavno izposlujje tolmačenje od strani Generalne direkcije, katerim kategorijam vse pripada službena doklada in da se službena doklada definitivno izplača.

Važna rarsodba Državnega sveta.

Svoječasno smo sporočili, da je Glavna kontrola začela vlagati pritožbe proti odlokom o odmeri penzije onih uslužbencev, ki so bili nekaj časa v eksekutivni službi ter je zahtevala, da se v službi do 10 službenih let ne sme preračunati eksekutivna služba v neeksekutivno, marveč, da se sme to preračunavanje vršiti šele za službeno dobo nad 10 let.

Državni svet je sedaj v februarju izdal principijelno rarsodbo radi teh slučajev in rarsodil, da se pritožba Glavne kontrole odbije in ostanejo v veljavi rešenja o odmeri penzije s tem, da se mora vsa eksekutivna služba ne oziraje se na število službenih let preračunati v neeksekutivno. Utemeljitev se glasi:

Neosnovano se u tužbi Glavne kontrole čini prigovor rešenju, u pogledu pretvaranja eksekutivne službe u neeksekutivno, i obrnuto i u slučajevima, u kojima je iznos te službe ispod deset godina. Eksekutivna služba je beneficirana služba ne samo u pogledu stepena osnovne plate (čl. 42 zakona o Državnom saobračajnom osebju) i specijalnog dodatka od 20% (čl. 26 istog zakona) već i u pogledu prava za sticanje penzije (čl. 126) jer se sa istom puna penzija stiče sa 25 godina službe, dok se sa neeksekutivnom službom ona stiče posle 30. godina. Prema tome su, a u smislu čl. 125 i 126 dve i po godine eksekutivne službe ravne vremenu od tri godine neeksekutivne.

Pa kad je u danom slučaju vršeno pretvaranje eksekutivne službe u neeksekutivnu i za vreme ispod deset godina, nije povredjen ni jedan zakonski propis, jer je time realizovana samo beneficija, koju uživa eksekutivna služba po čl. 126 i u pogledu penzije.

Katera šolska izobrazba zadostuje za uvrstitev v III. kategorijo činovnikov.

Doslej se je za uvrstitev v III. kategorijo uradnikov zahtevalo poleg položaja in položenih izpitov še gotovo šolsko izobrazbo in se je za posamezne kategorije upoštevalo tudi obrtno šolo, strokovno šolo, meščansko šolo itd. Sedaj pa je Generalna direkcija izdala pod štev. 14.683 z dne 8. marca 1931 odlok, glasom katerega se prizna kot odgovarjajoča šolska izobrazba za III. kategorijo činovnikov odslej le dovršena dva razreda realne gimnazije, realke in klasične gimnazije.

Radi informacije vsem prizade-tim objavljamo tozadevno rešenje:

»Povodom učestalih predloga za postavljenje lica odnosno prevodjenja službenika u III. kategoriju činovnika po čl. 8 Zakona o državnem saobračajnom osebju i u vezi time već donetih odluka u konkretnom slučaju, a u saglasnosti sa Glavnim kontrolom, donetoj na opštoj sednici od 17. II. 1931 g. Br. 16.657-31 kao i s obzirom na odgovornost po § 46 Fiansijskog zakona za 1930-31 godinu stavlja se sledeće do znanja:

»U čl. 10 Zakona o državnem saobračajnom osebju predviđeno je za postavljenje jednog lica u I. kategoriju zvanika najmanje 2 razreda srednje ili nioj ravne škole, a po čl. 7 st. III. istog Zakona za postavljenje jednog lica u III. kategoriju činovnika propisuje se najmanje svršena četiri razreda srednje škole

Napad na prejemke delavstva v železniških delavnicah.

Začetkom aprila, torej takoj, ko je stopil v veljavo novi budžet ter je vse delavstvo upravičeno pričakovalo vsaj malenkostnega zboljšanja svojih zaslužkov z ozirom na ogromna bremena, ki jih mora delavstvo prevzeti za novi penzijski fond, kuluk in slične dajatve, je Generalna direkcija presenetila delavstvo z napovedjo novih redukcij. To napoved utemeljuje z »racionalnim izkoriščanjem kreditov za delovno silo« ter odreja:

1. Da se ostane za celo budžetsko leto 1931-32 v veljavi rešenje Generalne direkcije, da se dela v delavnicah ob sobotah le po 6 ur. (Kakor je na videz to malenkostno prikrivanje, vendar zneske za celo leto lepe vsote, ako računamo povprečno plačo delavca in profesionista v delavnici z Din 48.— dnevno. En delavec bo prizadet letno za ca. Din 625.— in ako računamo to za vse delavnice pride skupaj lepa vsota nad 4 milijone dinarjev.)

2. Da se določi za čas od 1. aprila naprej, da sme znašati povečana dnevna za profesioniste največ 50% osnovne dnevne, za polkvalificirane največ 40% in za navadne delavce največ 30%. V kolikor presega doseđanja plača ta maksimum, se ima plača s 1. aprilom reducirati na najviše dovoljeni znesek. (S tem ukrepom bo najtežje prizadeta delavnica v Zagrebu, kjer so bile plače razmeroma najviše, poleg tega pa bodo prizadeti tudi vsi boljši profesionisti, katerim je železniška uprava preje priznala njih kvalifikaciji odgovarjajoče večje plače. S tem ukrepom namerava Generalna direkcija prihraniti n. pr. samo v Zagrebu letno 500.000 dinarjev in enak znesek tudi v ostalih delavnicah.)

3. Po čl. 69 pravilnika o sporednih prinađležnostih in odgovarjajočih določbah morajo delavnice izvršiti revizijo akordnih cenikov in ne smejo v bodoče presegati izplačane premije 30% čistih delavskih plač. (Tudi s tem odlokom bodo zelo prizadeti delavci, kateri imajo nižje plače, ker bo

ili nižje stručne škole sa završenim ispitom.

Za postavljenje, pa, ili provodjenje jednog lica u III. kategoriju činovnika po čl. 8 Zakona o državnem saobračajnom osebju zahteva se pored ispunjavanja ostalih uslova predviđenih u tom članu još i izričito 2 razreda srednje škole.

Kako, dakle, ovaj član ne sadrži komparaciju iz čl. 7 st. III čl. 10 st. I Zakona o državnem saobračajnom osebju u pogledu školske kvalifikacije nego izričito zahteva 2 razreda srednje škole, to se u 2 razreda srednje škole, uslovljenja u čl. 8 ne mogu podrazumevati i razne zanatske, poslovodske i njima slične stručne škole, kojima Svet za profesionalnu nastavu pri Ministarstvu trgovine i industrije priznaje ekvivalentnost sa 2 razreda srednje škole.

Iz stilizacije odnosnih zakonskih propisa vidi se jasno, da je zakonodavac prilikom davanja olakšice u čl. 8 već pomenutog Zakona za sticanje III. kategorije činovnika imao namenu, da pored ostalih uslova navedenih u tome članu traži izričito baš 2 razreda srednje škole, kako bi odnosno lice kao činovnik imalo i izvestan stepen opšteg obrazovanja, jer za stručno obrazovanje uslovljen je u tome članu svršen zanat, izvesno vreme rada u radionici, odgovarajući stručni ispit i dr. ... Svršene pak zanatske i slične stručne škole predstavljaju samo usavršenjeju stručnu spremu i daju pravo na I. kategoriju zvanika u koliko je istim priznata ravnovaljanost sa 2 razreda srednje škole, u smislu čl. 10 Zakona o državnem saobračajnom osebju.

Poučite prizadeto osebje s pripombo, da je v smislu § 3 zakona o srednjih školah z dne 31. avgusta 1929 smatrati srednjim školam samo realno gimnazijo, realke in klasično gimnazijo.

n. pr. profesionist, ki ima po 6 Din na uro mogel v bodoče ne oziraje se na storitev doseči le Din 360.— premije. S tem namerava Generalna direkcija doseči prihranek, ki bo presegal več milijonov dinarjev.)

Kakor smo preračunali, bi znašalo to predviđeno zmanjšanje delavskih zaslužkov v delavnicah, ako bi se razdelilo enako na vse v delavnicah zaposlene delavce, za vsakega letno po Din 1700.— ali mesečno Din 150.—.

Jasno je, da je ta odlok Generalne direkcije povzročil med prizadetimi upravičeno razburjenje, ker že danes delavski prejemki ne dosegaio daleko eksistenčnega minimuma, sedaj pa se bodo že itak mizer-ni prejemki zmanjšali v delavnicah za 6 do 12% samo za naknadna vplačila v penzijski fond in ako proračunamo zgoraj predviđeno zmanjšanje enako na vse delavce, se bodo plače znižale še za 12%, to se pravi, da se bodo, ako bi gornji odlok ostal v veljavi, znižali prejemki v delavnicah za 18 do 24% in se bo za toliko znižala kupna moč teh delavcev, kar bo imelo indirektno zopet za posledico povečanje brezposelnosti ter občutno povečanje izdatkov v bolniški blagajni na račun večjega števila bolnih vsled nezadostne prehrane. Ne bo pa ostalo samo pri tej škodi, katero bo moralo nositi delavstvo samo, marveč je sigurno, da bo nastal večji zastoj in padanje produkcije tudi v železniških delavnicah, kar zna imeti nedogledne posledice.

Ujedinjeni savez je takoj, čim je zaznal za te odredbe, sklical velik delavski shod v Zagrebu in organiziral skupno intervencijo zastopnikov delavstva iz vseh delavnic v Jugoslaviji, katera deputacija bo še tekom tega tedna posetila Generalno direkcijo, ministristvo saobračaja, predsedstvo vlade ter povsod oddala utemeljene spomence, ki bodo razložile stališče delavstva ter bo apelirala na najviše faktorje, da anulirajo nesmiselno odredbo redukcij delavskih prejemkov.

Srečni vozopisci.

Poleg lampistov, ki so danes najbolj zapostavljene kategorije in katerih pravice so omejene na minimum, je na železnici ena med najtežje prizadetimi kategorijami tudi kategorija vozopiscev.

Že z uveljavljenjem zakona o državnem prometnem osebju so bili uvrščeni med neeksekutivno osebje, nato se je samo vozopisecem v ljubljanski direkciji znižalo kilometražo od 100% na 50% tako, da so dobivali doslej mesečno po Din 114.— Zagrebška direkcija pa vozopisecem izplačuje enako doklado kakor ostalemu premikalnemu osebju ter se čudimo, kako da ravno ljubljanska direkcija najde druge zakonske utemeljitve in izplačuje le polovično kilometražo.

Direkcija je hitro ugotovila »prometno stagnacijo in zmanjšan obtok voz« ter je to porabila za reduciranje skupin vozovnih zapisovalcev, nato pa šla v svoji naklonjenosti še korak dalje in izdala 23. I. 1931 odlok štev. 2623/II, s katerim je vozopisecem znižala kilometražo na 40%, tako da dobe sedaj mesečno le po Din 70.— do 80.— kilometraže. Po-

leg svoje službe morajo na primer v Ljubljani vršiti še vlakoprejemniško službo ter se je v nočni turi reduciralo skupino od petih oseb kar na tri. Vozopisci se potom organizacije že večkrat postavili svoje zahteve ter so se tudi sedaj, ko bo v kratkem objavljen novi zakon, obrnili na merodajna mesta ter zaprosili, naj se končno popravi krivica, katero prenašajo vozopisci že osem let in naj se:

1. Kategorijo vozovnih zapisovalcev uvrsti med eksekutivno osebje.

2. Z ozirom na čl. 41 zakona o drž. prom. osebju nagradi vozovne zapisovalce z nagrado »za delo na terenu« v višini kilometrine premikačev, ker vozovni zapisovalci opravljamo ravno tako službo na prostem in to v vsakem vremenu, kakor premikači.

3. Zopet prizna ukinjeno službeno doklado in izplača zaostalo.

4. Podeli inventarni kožuhi.

Železničar! Ali si že član saveza železničarjev?

M. Keše

Ljubljana, Linhartova ulica št. 3

umetni in trgovski vrtnar! Vedno sveže cvetje; izdelava svežih in suhih vencev.

Zopet denuncijanti med železničarji.

V ponedeljek, dne 9. marca se je vršila pri okrajnem sodišču v Mariboru zanimiva razprava, ki je zopet razgalila grdo denuncijantstvo med mariborskimi železničarji, med katerimi so se že ponovno pojavili izredno grdi denuncijanti, ki bi radi na ta način prišli naprej. To pot je bil obtožen predsednik zaupniškega zbora delavnice državnih železnic železničar Matija Jurak po zakonu o zaščiti države, ker je sklical 14. februarja t. l. sejo zaupniškega zbora, da bi se pogovorili o volitvah novih zaupnikov, kakor je to odredilo ministristvo za socialno politiko z odlokom z dne 10. januarja t. l. Nekemu znanemu kričaku narodnih železničarjev pa menda ni bilo po volji, da bi se delavci sporazumeli za te volitve, kakor so se poprej, in je radi tega tekel na policijo in tam denunciral Matijo Juraka, da je baje sklical sestanek železničarjev, ki ni prijavljen v smislu čl. 9 zakona o zaščiti države. Preden se je seja začela, je vsled te denunciacije prišel detektiv in prepovedal sejo, policija pa je potem še odstopila ovadbo sodišču.

Pri razpravi pa je Jurakov zagovornik, odvetnik dr. Reisman, navedel, da obtoženi ni zagrešil prestopka po čl. 9 zakona o zaščiti države, ker se seja še sploh ni, a tudi če bi se seja vršila, bi obtoženi ne bil kaznjiv, ker je vršil s sklicanjem zaupnikov, katero je izvršil po naročilu ministristva za socialno politiko, le svoje uradne dolžnosti v smislu § 113 zakona o zaščiti delavcev, ki odreja, da izvajajo volitve zaupnikov prejšnji delavski zaupniki sami, ki jim je potekel mandat. K seji pa so bili vabljeni samo zaupniki, kar so potrdili tudi kot priče zaslišani zaupniki Verlič Srečko, Korbun Franc, Koreš Martin in Zale Evžen, ki so pripadniki različnih železničarskih strokovnih organizacij.

Sodišče se je priključilo izvajanjem zagovornika ter obtoženega Matijo Juraka oprostilo vsake krivde in kazni. Navzoči železničarji so brez razlike iskreno častitali Juraku in najodločneje obsodili grdo denunciacijo zahrbtnega tovariša, ki je imela le to posledico, da so sedaj železničarji v delavnici brez zaupnikov, ker je termin za volitve med tem že potekel.

Pred koncem razprave je zagovornik še poudarjal žalostno dejstvo, da se med mariborskim železničarstvom neprestano ponavljajo slučaji denuncijantstva baš iz vrst železničarjev, ki med svojim delom, mesto da bi bili v službi in s tem dejansko služili državi, čas kradejo s tem, da okrog po uradih z lažnjivim obrekovanjem denuncirajo svoje tovariše železničarje, samo da bi se s tem sami prikupili in okoristili. Skrajni čas je, da sodišče enkrat te temne elemente postavi na zatožno klopo, ne pa da morajo za svoje nesebično delovanje prenašati pošteni delavski zaupniki preganjanja.

Dopisi.

Maribor. Tik pred velikonočnimi prazniki je dobilo 11 mariborskih železničarjev-zvaničnikov vročene premešitvene odloke, glasom katerih so premeščeni eni v Ljubljano in Zalog, drugi v Zidani most. Vsi omenjeni so večinoma družinski očetje, ki imajo po več otrok, eden med njimi celo devet. Mislimo, da ni treba posebej povdarjati, da je premešitev za vsakega posameznika, ki ima družino, zlasti še, če ima šoloobvezne otroke, ki obiskujejo že srednje šole, ali če se uče kake obrti, hud udarec. Plače železniških uslužbencev so tako minimalne, da najskromnejši med njimi ne more izhajati in če noče gledati kako mu deca strada in žena hira, je prisiljen se zadolžiti.

Kako naj živi železničar s pet. do desetlansko rodbino z 900 do 1200 Din mesečne plače v dvojnem gospodinjstvu? Vsi premeščeni so člani svobodne strokovne železničarske organizacije, nekateri med njimi so tudi godbeniki pri Glasbenem društvu železniških delavcev in uslužbencev in člani drugih delavskih kulturnih društev. Te premešitve pa so izzvale silno veselje v gotovih krogih tkz. »narodnih«, katerim so se premeščeni vsled svojega odkritega nastopanja in udeleževanja zamerili. Le-ti triumfirajo, ker se jim je končno posrečilo znebiti se svojih osovraženih nasprotnikov.

Če vemo, da se bo vršil 12. VII. 1931 v Mariboru zvezarski kongres, do katerega je treba pridobiti vsaj nekaj članstva, potem razumemo veselje gotovih krogov. Že doslej so vsi zavedni in možati železničarji obračali zvezi hrbet, ogorčenje nad zvezarji, katerim pride prav vsako sredstvo, da bi rešili svojo potaplajočo ladjo, pa je sedaj doseglo vrhunec. Mislimo, da ni treba apelirati na železničarje, da obrnejo taki organizaciji za vedno hrbet, katere nekateri vplivni mariborski voditelji se sedaj bahajo: »Češ, pa smo jo pokazali savezjem! Mi imamo na direkciji sedaj na

**Vsakdo mora čitati
Fr. Žgečev knjižo**

o spolni vzgoji

**Stane 8 Din in se dobi
v vseh knjigarnah. ---**

merodajnem mestu našega uglednega voditelja g. Deržića.

Enajst družin naj sedaj pade v lakoto in bedo. Očete se loči od žena in otrok ter obsodi enega ali drugega v pogin!

Pragersko. Dne 7. marca se je vršil v naši podružnici redni občni zbor z običajnim dnevnim redom, na katerem so bila poročila dosedanjega odbora soglasno sprejeta in mu priznana razrešnica. Prisotni so drugi so z zanimanjem sledili referatu centralnega delegata, ki je orisal razmere na železnicih ter položaj železničarjev in težaven boj organizacije za zboljšanje železničarskih pravic, zlasti glede novega zakona za nastavljenec, delavskega pravilnika, pravilnika o voznih ugodnostih in pravilnika sporednih pridelav. Po referatu je bil soglasno izvoljen novi odbor, ki garantira, da bo podružnica v letošnjem letu krepko napredovala. Odbor poziva vse železničarje, da naj ne stojijo ob strani, marveč naj se zavedajo, da zboljšanje položaja delavstva mora biti le plod dela delavstva samega.

Celje. Ko je bil odobren zakon o razdelitvi premoženja bivše Gospodarske poslovalnice ter večji znesek votiran v fond za zidavo stanovanjskih hiš, smo celjski železničarji takoj službenim putem zaprosili direkco, da bi v smislu pravilnika odredila zidavo vsaj ene stanovanjske hiše tudi v Celju, kjer vlada še danes med železničarji velika stanovanjska beda in so stanovanja izredno draga, tako da mora uslužbenec večkrat eno tretjino in celo skoraj polovico plače porabiti samo stanovanje. Uverjeni smo bili, da bo direkca upoštevala v prošnji navedene motive in odredila tudi za Celje zidavo stanovanjske hiše in smo bili vsled tega zelo začudeni, ko smo brali v listih, da bo zgrajenih več hiš v Mariboru in Ljubljani ter na Raketi, na Celje pa se je popolnoma pozabilo.

Apeliramo tem potom ponovno na ljubljansko direkco, da se spomni tudi na Celje in odredi, da se vsaj ena stanovanjska hiša zgradi tudi v naši postaji.

Celje. — Zahvala. Vdova po umrlem sprevodniku Tajšek se najpristneje zahvaljuje centrali Ujedinjenega saveza za izplačano posmrtno podporo v znesku Din 1000.— ter priporoča vsem še neorganiziranim železničarjem, da pristopijo v Savez železničarjev, edino res pravo železničarsko organizacijo, ki izdatno podpira svoje člane v nesreči.

Maribor. Dne 24. februarja nas je zapustil za vedno zvesti sodrug in dolgoletni član saveza Kočijaž Jernej. Leta 1924 mu je bila odmerjena malenkostna miloščina, katerega mu ni zadoščala za preživljanje niti za 10 dni v mesecu, vendar si je od teh borih dinarjev vsak mesec pritrgal članarino za svojo strokovno organizacijo in ji ostal zvest do smrti. Dočakal je visoko starost skoraj 90 let, ter je moral zadnja leta s svojo življenjsko družico preživeti v velikem pomanjkanju, in se nahajal sedaj njegova vdova v hiralnici. Spomin na s. Kočijaža bo ostal nepozaben med mariborskimi sodrug, njegova vztrajnost in zvestoba do razredne železničarske organizacije pa naj bo lep zgled vsem, zlasti mlajšim železničarjem, da je treba v borbi za pravico in resnico vztrajati neomajeno. Slava s. Kočijažu!

Ljubljana. Jugoslovanski železničar je smatral za potrebno, v zadnjih številkah obrekniti se ob akcijo Ujedinjenega saveza radi strokovnikov, da bi s tem zakril svojo nedelavnost odnosno nezmožnost, kaj poštenega ukreniti za interese strokovnikov. Nas bevskanje ne razburja in se bomo tudi v bodoče, če se Jugoslovanski železničar strinja s tem ali ne, borili izven njegovih vrst za interese strokovnikov. Še danes je nerešeno vprašanje službenih doklad za strokovnike in tu imate — gospodje zvezarji —, ki povsod kričite, da je generalni direktor Vaš, da je Vaš Djordjević, Bakić, ki ste ponosni na visoko pozicijo g. Deržića, da rečete tem gospodom, da končno veljavno rešijo predstavko, ki smo jo predložili, da dobimo izplačane službene doklade. Mi seveda vemo, da Vi ne smete postaviti takih zahtev na gornje gospode, ker bi jih s tem spravili v neljub položaj in Vam je ljubše imeti te gospode v svoji organizaciji, kakor pa doseči kak uspeh za železničarje zlasti nižje uslužbence.

Železničar zavedaj se:
čim več moči, več pravic!
Zato pridobivaj nove člane za savez!

Direkcija nas je končnoveljavno le obvestila, da moramo polagati strokovni izpit za dosego stalnosti in je predpisala kar 13 predmetov, vendar smo radovedni, kako bo direkca po izpiti postopala, ker ni bila naša krivda, da je rabila Generalna direkca skoraj štiri leta, da je predpisala za nas strokovni izpit ter smo upravičeni, da se nas imenuje naknadno stalnim, da ne zgubimo kar pol leta na diferenci.

Cestni železničarji.

Ne nasedajte raznim agentom.

Zvezarji ne morejo preboleti težkega udarca, katerega so jim dali cestni železničarji, čim so spoznali uspešno delovanje savezarjev zlasti pri sestavi in uveljavljanju pragmatike (kjer je bilo za uslužbenca vse tajno), ter so jim kompaktno obrnili hrbet. Le par uslužbenec je še ostalo pri zvezi, iz vrst katerih pa se sedaj trosijo govornice, da bo savez razpuščen in da se vsled tega ne splača biti pri taki organizaciji in slično.

Objavljamo vsem cestnim železničarjem, da je savez strogo strokovna in legalna železničarska organizacija, ki deluje vztrajno za dobrobit članstva ter vodi resno akcijo za ureditev in zboljšanje položaja cestnih železničarjev. Savez ni razpuščen in tudi ne bo razpuščen, pa če se zvezarji še tako trudijo.

Namen zvezarskih voditeljev je več kot prozoren: Oni hočejo razcepiti sedaj enotne cestne železničarje v Ljubljani na več frakcij, ki naj bi se kregale med seboj, ter pri tem opustile delo za ureditev svojega položaja in za pridobitev pravic.

Zavedni cestni železničarji ne bodo nasedli tako prozornim trikom, zlasti ne sedaj, ko bodo začeli organizirano akcijo za dopolnitev službene pragmatike, ker se zavedajo, da le v slogi vseh je moč in zmaga, v neslogi in razcepljenosti pa poslabšanje položaja in pravic.

Zato: sleherni cestni železničar v »Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije«.

Delo podružnice.

Tekom preteklega meseca je odbor na več sejah in sestankih sestavljal vse potrebne predloge za »pravilnik o službeni obleki« in »pravilnik o ureditvi delovnega časa« ter je sestavljal tudi protipredloge k službeni pragmatiki. V nedeljo, dne 12. aprila 1931, se je vršil od 8. do 12. ure širši članski sestanek, na katerem so bili vsi predlogi za obleko in delovni čas definitivno stilizirani ter sedaj tudi že izročeni podjetju.

Razne informacije za dunajsko olimpiado.

Vsi, ki plačajo Din 70.— prijavnine za II. mednarodno delavsko olimpiado na Dunaju, bodo dobili brezplačno tudi olimpijski znak in posebno knjižico, ki bo vsebovala program vseh olimpijskih prireditev in vsa navodila, ki jih potrebuje tujec za orientacijo po Dunaju. Za druge bo stala knjižica Din 14.—

Slavnostni obhod delavskih sportnikov vsega sveta po Dunaju bo najpomembnejši. Po dosedanjih cenitvah se ga bo udeležilo 100.000 sportnikov in telovadcev. Sprevedu bodo načelovali motorni kolesarji in biki.

Stanovanja. Kakor smo že javili, je v prijavni Din 70.— plačano že tudi skupno stanovanje. Kdor misli stanovati pri sorodnikih ali znancih, mora prav tako plačati Din 70.— in nam javiti, pri kom misli stanovati. Kajti dunajski olimpijski odbor mora vedeti to, ker so vsa stanovanja za olimpijske dneve pod njegovo evidenco. O tem so vsi Dunajčani obveščeni. Za otroke in za one, ki mislijo stanovati v hotelu, znaša prijavina samo Din 35.—. Plačati pa morajo posebej hotel. Hotelske postelje v sobah z več posteljami stanejo 5,30 šilingov (Din 42.—), v sobah z eno posteljo pa 7 do 12 šilingov (56.— do 96.— Din) za noč in osebo. Vsakdo naj torej natančno javi nam, kje misli stanovati. Ker moramo za hotel vnaprej poslati denar, naj nam vsakdo, ki misli na hotel, obenem s prijavnino pošlje po gornjih cenah denar za toliko noči, kolikor jih misli prespati na Dunaju. Vedite, da bo tedaj na Dunaju več stotisoč tujcev in da se brez predhodne prijave ne bo dobilo nobene hotelske postelje. — Za

starejše sodruge in sodružice, ki to žele (naj povedo v prijavi), bomo preskrbeli prijavno stanovanje. Privatno stanovanje je tudi že plačano v prijavnini Din 70.—.

Važno navodilo za prijave. Datum prijave smo preložili v sporazumu z Dunajem na 1. maj. To je prav zadnji dan prijave. Vsakdo naj nam javi: svoje ime in priimek, poklic, katere organizacije je član in koliko časa, kako stanovanje želi in za koliko dni. Če ne pošlje obenem Din 70.—, naj nam obenem sporoči, ali naj mu mi pošljemo pošto položnico, po kateri bo poslal prijavnino in denar za hotel, kdor misli stanovati v hotelu. Na Dunaj bomo prijavi vsakega šele potem, ko prejmemo od njega ta denarni znesek.

Prijave za olimpiado pri nas. — Ljubljanska »Svoboda« in godba »Zarja« sta za petek 17. aprila sklicali zborovanje za člane vseh delavskih organizacij. Na zborovanju se bodo dale podrobne informacije za olimpiado, bo predavanje o Dunaju in mali koncert pred in po predavanju. Agitirajte tudi v drugih krajih takol! Vse pa prosimo, naj opuste staro slovensko navado, da človek do zadnjega cinca, ali bi ali ne bi. Odločite se hitro, prijavite se in ne odlašajte vse na zadnjo uro. Pomislite, koliko imajo na Dunaju dela samo s pripravo stanovanj. Čim prej bodo vedeli, koliko ljudi pride, tem lažje in boljše bodo uredili za vse.

Razne kulturne prireditve med dunajsko olimpiado. — 23. julija bo veliki zborovski koncert. Zanj je treba plačati posebej Din 16.— vstopnine. 24. julija bo večer telesne kulture. Vstopnina Din 20.—. Isti večer bo tudi inozemska akademija. Vstopnina Din 20.—. Za te prireditve je treba plačati posebej omenjeno vstopnino, ker ne spadajo v okvir samih olimpijskih sportnih prireditev.

Olimpijski odbor »Svobode«, Ljubljana, poštni predal 290.

Vabilo

na občni zbor Gospodarske poslovalnice železničarskega osebja, r. z. z. o. z. v Ljubljani, ki se vrši v Delavski zbornici v Ljubljani v nedeljo, dne 10. maja 1931, ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobritev letnih računskih zaključkov, absolutorij načelstvu in nadzorstvu.

3. Volitev načelstva in nadzorstva.

4. Določitev višine pristopnine.

5. Sprememba združnih pravil.

Občni zbor se vrši po pooblaščenih, izvoljenih v smislu § 40 združnih pravil, ki morajo v smislu § 44 istih pravil izvrševati svoje pravice le osebno in je zastopanje po drugem članu izključeno.

Volitve pooblaščenec se izvrše dne 30. aprila 1931 ter se vlagajo kandidatne liste od strani organizacij ali radi volitev specijelno sestavljenih akcijskih odborov pri volilnem odboru, ki ga sestavljata po dva člana načelstva in nadzorstva. Volilni odbor posluje v združni pisarni v Ljubljani, Miklošičeva c. 13. Kandidatne liste se morajo vložiti najkasneje do 24. aprila 1931, da bo zamogel volilni odbor pravočasno dostaviti glasovnice in kuverte.

Izvoliti je 12 pooblaščenecv in 12 namestnikov.

Ljubljana, dne 30. marca 1931.

Za načelstvo:

T. Mravlje, s. r. F. Jernejčič, s. r.

Opozorilo.

Vse člane saveza, zlasti pa one iz zunanjih podružnic, opozarjamo, da bo s. centralni tajnik Štanko odsoten od 15. aprila do 25. aprila t. l. radi več važnih intervencij. Opozarjamo na to vse one, ki se žele pogovoriti osebno z njim, da naj v tem času ne hodijo na centralo, marveč naj se oglašijo šele po 25. aprilu t. l.

Centralna uprava.

Delavski prosvetni večer.

Delav. glasbeno društvo »Zarja« in delavska kulturna zveza »Svoboda« v Ljubljani priredita dne 17. aprila 1931 ob pol 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice lep delavski prosvetni večer.

Na programu je predavanje o delavski olimpiadi na Dunaju in znamenitostih Dunaja. Predavanje bo spremljano s skioptičnimi slikami. Po predavanju koncert godbe »Zarja«, solopetje poje sopranistka Štefanija Vukova, solopetje člana narodnega gledališča v Ljubljani, tenorista Gostiča; solo na gozdni rog, igra Berdnik; solo na saksofon, igra Dražil. Pri klavirju Štefanija Vukova in Fr. Žabre.

Vstopnine ni.

Vabimo ljubljansko delavstvo, da se tega delavskega prosvetnega večera udeleži.

Podpore in posmrtnine.

V času od 1. I. 1931 do 1. IV. 1931 so bile izplačane sledeče podpore in posmrtnine:

a) posmrtnine po pokojnikih:	
Kravar Petru, vlakov., Šibenik	Din 300.—
Tanšek Ivanu, sprevod., Celje	» 1000.—
Rosman Ivanu, profes., Maribor	» 1000.—
Presen Francu, sprev., Ljubljana	» 800.—
Pintar Josipu, sklad., Jesenice	» 700.—
Kočijaž Jerneju, milošč., Maribor	» 1000.—
ženi s. Klemenc Franca, premo-garja, Jesenice	» 250.—
ženi Kranjc Ivana, pom. del., Maribor	» 250.—
ženi Bradač Iv., ključ., Maribor	» 300.—

b) podpore:	
Mihajlo Mali, profes., Sarajevo	Din 300.—
Krnić Franjo, sprev., Šibenik	» 150.—
Pavlič Stefan, prog. del., Brezno	» 150.—
Ivković Mate, zavirac, Split	» 150.—
Front Ivan, prog. del., Celje	» 100.—
Fritz Herman, delavec, Maribor	» 200.—
Frangić Henrik, vozop., Maribor	» 200.—
Lioč Franc, sklad. del., Lesce	» 125.—
Sirar Abdulah, prof., Sarajevo	» 100.—
Rogulja Nikola, pr. del., Bjelovar	» 100.—
Koren Josip, premog., Jesenice	» 100.—
Škoda Vid, delavec, Bjelovar	» 125.—
Sket Franc, sklad. del., Celje	» 150.—
Ivković Andr., pr. del., Bjelovar	» 100.—
Stvarnik Franc, delavec, Celje	» 100.—
Krempeš Mih., prem., Zidani m.	» 100.—
Knez Alojz, delavec, Sisak	» 200.—
Uranič Ferd., milošč., Grobelno	» 150.—
Božić Alojz, sprev., Ljubljana	» 200.—
Šumej Anton, kretnik, Hrastnik	» 150.—
Ramšek Jos., prog. del., Brezno	» 100.—
Ivančić Matija, žel., Sunja	» 100.—
Knez Franc, premikač, Celje	» 200.—
Močnik Josip, strug., Maribor	» 200.—

Izplačano Din 9150.—

Zahvala.

Podpisana Presen Jožefa, vdova po umrlem sprevodniku, se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so mi pri-skočili v težkih urah med boleznijo in po smrti mojega soproga z nasveti in materijelno na pomoč; posebej se zahvaljujem centrali Saveza za nakazani denarni znesek Din 800.— ter vsem darovalcem na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, ki so zbrali vsoto Din 1107.25.

Se enkrat vsem prisrčna hvala.

Presen Jožefa.

SODRUG!

Si že poravnal članarino za marc? Ako še nisi, oglasi se takoj pri blagajniku podružnice in izpolni svojo dolžnost

Priporočamo tvrdko

Josip Olup, Ljubljana
na vogalu Stari trg. štev. 2

Trgovina z manufakturnim blagom, velika izbira oblik lastnega izdelka iz angleških, čeških in domačih tovarn, sukna in hlačevine. V zalogi je vedno sukno za železničarske uniforme. Velika izbira perila iz lastne tovarne »TRIGLAV«.

Za sezono priporočam

Natural kis 12%
Vinal kis 9%

in kis za vlaganje

Produkta

tovarna za kis d. z. o. z.
Ježica pri Ljubljani

V vinotoču in zajtrkovalnici na

Dunajski cesti 37
točim pristna štajerska, dol-lenjska in dalmatinska vina.

Priporočam se za obilen obisk

Marija Antičević
veletrgovina z vinom
Dol. Logatec